

بررسی اعتبارات شهرداری‌ها
در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

کد موضوعی: ۲۳۰
شماره مسلسل: ۱۲۸۲۶

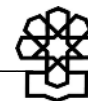
دفتر: مطالعات برنامه و بودجه

بهمن‌ماه ۱۳۹۱

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	مقدمه
۲	۱. مبانی قانونی پرداخت دولت به شهرداری‌ها
۶	۲. احکام قانون بودجه سال ۱۳۹۱ درباره شهرداری‌ها
۹	۳. اعتبارات شهرداری‌ها در بودجه عمومی
۱۴	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۷	پیوست
۱۸	منابع و مآخذ

بررسی اعتبارات شهرداری‌ها در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

چکیده

در قوانین مختلف از جمله مواد (۳۹)، (۱۱۷)، (۱۷۱)، (۱۷۲) و (۱۸۱) قانون برنامه پنجم دولت مکلف گردید تا بخشی از منابع عمومی در بودجه را هرساله برای اجرای برنامه‌های خاص (حمل‌ونقل عمومی، بافت‌های فرسوده و...) یا جبران عوارض و هزینه‌ها در اختیار شهرداری‌ها قرار دهد. دریافتی‌های شهرداری‌ها از منابع عمومی را می‌توان به سه قسمت تقسیم کرد. قسمت اول شهرداری‌های کلان‌شهرهای تهران، کرج، مشهد، اصفهان، شیراز، تبریز، اهواز، قم و کرمانشاه که ذیل وزارت کشور از بودجه عمومی به آن منابع تخصیص داده می‌شود (این منابع در مجموع ۳۷/۴ درصد رشد را نشان می‌دهد). قسمت دوم شهرداری کل کشور که از محل منابع سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور بودجه به آنها تعلق می‌گیرد. این سازمان مجموع هزینه‌هایش نسبت به قانون سال ۱۳۹۰ رشد ۱۶۱/۲ درصدی داشته که این افزایش رشد متأثر از رشد بالای هزینه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است^۱ (رشد ۱۹۷/۶ درصدی رشد تملک دارایی سرمایه‌ای). سوم منابعی که در ردیف‌های متفرقه قانون بودجه قرار دارد که از طریق سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور بین شهرداری‌های کل کشور تقسیم می‌شود. شاید بتوان مهمترین مشکلات بودجه شهرداری‌ها از منابع عمومی را وجود عناوین کلی در تخصیص اعتبارات متفرقه، همپوشانی عناوین برنامه‌های تحت نظر وزارت کشور و شهرداری‌ها و شفاف نبودن مکانیسم توزیع اعتبارات میان شهرداری‌های کشور توسط سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور دانست که در نتیجه آن میزان دریافتی هر شهرداری از منابع بودجه عمومی دولت مشخص و روشن نیست.

مقدمه

شهرداری‌ها به عنوان نهادهای عمومی غیردولتی فعالیت‌های متعددی را انجام می‌دهند که رابطه نزدیکی با زندگی مردم دارد. شهرداری‌ها بیشتر منابع مالی خود را مستقل از دولت تأمین می‌کنند. هرساله در بودجه عمومی نیز به واسطه احکام قانونی، منابعی به شهرداری‌ها اختصاص می‌یابد. در این گزارش، احکام قانونی و منابع شهرداری‌ها در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور بررسی می‌شود.

۱. البته در عمل به دلیل محدودیت‌های اعتباری، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تخصیص نیافته است.

۱. مبانی قانونی پرداخت دولت به شهرداری‌ها

۱-۱. تکالیف قانونی دولت

حمایت از افراد نیازمند: در بند «د» ماده (۳۹) قانون برنامه پنجم توسعه (۱۳۹۰-۱۳۹۴)، دولت به منظور توانمندسازی افراد و گروه‌های نیازمند مکلف گردید از منابع بودجه‌ای دولت و کمک‌های مردمی استفاده کرده هزینه‌های صدور پروانه ساختمانی، عوارض شهرداری و... را برای کلیه واحدهای مسکونی اختصاص یافته به آنها فقط برای یک بار جبران نماید.

سهم از مالیات بر ارزش افزوده: در تبصره «۲» ماده (۱۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه دولت مکلف گردید قانون مالیات بر ارزش افزوده را به طور کامل اجرا کرده نرخ این مالیات را از سال اول برنامه سالیانه یک درصد اضافه نماید؛ به گونه‌ای که در پایان برنامه نرخ آن به هشت درصد (۸٪) برسد. سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از نرخ مزبور سه درصد (۳٪) (به عنوان عوارض) و سهم دولت پنج درصد (۵٪) تعیین گردید. مالیات بر ارزش افزوده متعلق به شهرداری‌ها را می‌توان به چهار دسته تقسیم‌بندی نمود:

۱-۱-۱. عوارض عمومی کالاها و خدمات و کالاهای خاص

شامل عوارض موضوع ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده است. نرخ عوارض شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در این رابطه برای:

- الف) کلیه کالاها و خدمات، یکونیم درصد (۱/۵٪)؛^۱
- ب) انواع سیگار و محصولات دخانی، سه درصد (۳٪)؛
- ج) انواع بنزین و سوخت هواپیما، ده درصد (۱۰٪)؛
- د) نفت سفید و نفت گاز، ده درصد (۱۰٪) و نفت کوره پنج درصد (۵٪).^۲

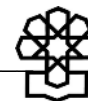
۱-۱-۲. عوارض آلودگی

بر اساس تبصره «۱» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده در ارتباط با واحدهای تولیدی آلاینده محیط زیست که استانداردها و ضوابط حفاظت از محیط زیست را رعایت نمی‌نمایند، قرار دارد.^۳

۱. بر اساس ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده و بند «الف» آن مؤدیان مکلفند عوارض و جرائم متعلق به موضوع ماده (۳۸) این قانون را به حساب‌های رابطی که بنا به درخواست سازمان امور مالیاتی کشور و توسط خزانه‌داری کل کشور افتتاح می‌گردد و از طریق سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌گردد، واریز نمایند.

۲. بر اساس بند «ب» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده، عوارض وصولی بندهای «ب»، «ج» و «د» ماده (۳۸) به حساب تمرکز و جوه به نام وزارت کشور واریز می‌شود.

۳. بر اساس ماده (۱۲۳) قانون برنامه پنجم توسعه عوارض وصولی ارزش افزوده و عوارض آلودگی واحدهای تولیدی موضوع بند «الف» و تبصره «۱» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده در هر شهرستان به نسبت جمعیت بین شهرداری‌ها و دهیاری‌های همان

۳-۱-۱. عوارض سایر کالاها و خدمات خاص

ماده (۴۳) قانون مالیات بر ارزش افزوده مقرر می‌دارد:

الف) پنج درصد (۵٪) بهای بلیط حمل و نقل برون‌شهری مسافر در داخل کشور با وسایل زمینی (به استثنای ریلی)، دریایی و هوایی،

ب) معادل یک در هزار قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا یک در هزار مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آنها،^۱

ج) شماره‌گذاری انواع خودروهای سواری و وانت دوکابین اعم از تولید داخل و یا وارداتی (معادل یک درصد (۱٪) عوارض).^۲

۳-۱-۲. عوارض بر کالاهای وارداتی

طبق تبصره «۳» ماده (۴۱) قانون مالیات بر ارزش افزوده، معادل دوازده در هزار ارزش گمرکی کالاهای وارداتی که حقوق ورودی آنها وصول می‌شود از محل اعتباراتی که همه‌ساله در قوانین بودجه سنواری کل کشور منظور می‌شود در اختیار وزارت کشور قرار می‌گیرد تا برطبق مقررات تبصره «۲» ماده (۳۹) این قانون به شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور به‌عنوان کمک‌پرداخت و به هزینه قطعی منظور شود.

بازسازی بافت‌های فرسوده: در بند «د» ماده (۱۷۱) قانون برنامه پنجم به‌منظور احیا و بازسازی بافت‌های فرسوده شهری دولت بنا به پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی همه‌ساله بودجه آن را از طریق بودجه عمومی در اختیار شهرداری‌ها قرار دهد (در تبصره آن دولت موظف گردید ۵۰ درصد از منابع برای بخش مسکن را به اجرای طرح‌های مذکور در محدوده بافت‌های فرسوده شهری اختصاص دهد).

کمربند سبز در اطراف مراکز جمعیتی: در بند «د» ماده (۱۷۲) قانون برنامه پنجم دولت مکلف گردید طراحی و ایجاد کمربند سبز در اطراف مراکز جمعیتی از طریق منابع دولتی توسط شهرداری‌ها انجام گیرد.

شهرستان توزیع می‌گردد. در صورتی که آلودگی واحدهای بزرگ تولیدی (پنجاه نفر و بیشتر) به بیش از یک شهرستان در یک استان سرایت کند، عوارض آلودگی براساس سیاست‌های اعلامی معاونت به نسبت تأثیرگذاری، در کمیته‌ای مرکب از معاون برنامه‌ریزی استان، فرمانداران شهرستان‌های ذریبط، مدیرکل محیط زیست و مدیرکل امور مالیاتی استان بین شهرستان‌های متأثر توزیع می‌شود.

۱. براساس بند «ب» ماده (۴۶) قانون مالیات بر ارزش افزوده وصول عوارض موضوع بندهای «الف» و «ب» ماده (۴۳) این قانون به شهرداری محل محول می‌شود و عوارض مزبور نیز به حساب شهرداری محل فعالیت واریز می‌گردد.

۲. براساس بند «ج» ماده (۴۷) قانون مالیات بر ارزش افزوده مؤدیان مکلفند مالیات و عوارض موضوع بند «ج» ماده (۴۳) این قانون را در تاریخ فروش با درج در اسناد فروش از خریداران اخذ و مالیات و عوارض مذکور را حسب مقررات موضوع ماده (۲۱) به ترتیب به حساب سازمان امور مالیاتی کشور و حساب تمرکز وجوه به‌نام وزارت کشور که توسط سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می‌شود، واریز نمایند.

جبران بخشودگی حقوق و عوارض شهرداری‌ها: در تبصره ماده (۱۸۱) قانون برنامه پنجم هرگونه تخفیف، بخشودگی و حقوق و عوارض شهرداری‌ها توسط دولت و قوانین مصوب منوط به تأمین آن از بودجه عمومی کشور است. در غیر این صورت بخشودگی و تخفیف حقوق و عوارض شهرداری ممنوع است. در ماده (۱۶) قانون ساماندهی و حمایت و تولید عرضه مسکن (مصوبه ۱۳۸۷/۲/۲۵) دولت مکلف گردید ۱۰۰ درصد تخفیف‌های اعمال شده از سوی شهرداری‌ها را در لوائح بودجه سنواتی منظور و پرداخت نماید.

سهم از جرائم تخلفات رانندگی: در ماده (۲۳) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی (مصوبه ۱۳۸۹/۱۲/۸)، وجوه حاصل از جریمه‌های تخلفات رانندگی در سراسر کشور به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل واریز می‌گردد^۱ تا علاوه بر بودجه سالیانه به شهرداری‌ها و دهیاری‌های ذیربط، وزارت راه و ترابری و پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی تخصیص داده شود (بند «الف» آن نحوه توزیع را مشخص کرده است).

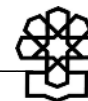
هدفمندی یارانه‌ها: در بند «ج» ماده (۸) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها (مصوبه ۱۳۸۸/۱۰/۱۵) دولت مکلف گردید بخشی از ۳۰ درصد خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را برای پرداخت کمک‌های بلاعوض یا یارانه سود تسهیلات و یا وجوه اداره شده برای جبران بخشی از زیان شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات آب و فاضلاب، برق، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها صرف نماید.^۲ بند «د» همان ماده، گسترش و بهبود حمل‌ونقل عمومی در چارچوب قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت را مورد تأکید قرار داد.

توسعه حمل‌ونقل: در ماده (۱۱) قانون توسعه حمل‌ونقل و مدیریت مصرف سوخت (مصوبه ۱۳۸۶/۹/۱۸) دولت مکلف گردید اعتبارات این قانون را در بودجه‌های سنواتی درج نماید (دریافتی‌های دولت از محل عوارض میزان مصرف سوخت و آلاینده‌گی و نوع سوخت از تولیدکنندگان داخلی و واردکنندگان و از محل صرفه‌جویی حاصل از عدم پرداخت خسارات بیمه بدنه و شخص ثالث از شرکت‌های بیمه‌گر).

براساس ماده (۴۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) وزارت کشور موظف گردید به میزان ده درصد (۱۰٪) از کل هزینه شماره‌گذاری خودروهای سواری در شهرهایی که سیستم قطار شهری آنها به مرحله اجرا یا بهره‌برداری می‌رسد اخذ و به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل واریز نماید، معادل مبالغ واریزی از محل ردیف خاصی که در

۱. در جدول ۵ قانون بودجه ۱۳۹۱، بخش درآمدهای حاصل از جرائم و خسارات، ردیف (۱۵۰۱۰۱) درآمد حاصل از جرائم رانندگی مبلغ ۵,۰۰۰ میلیارد ریال به صورت درآمد استانی مصوب شده است.

۲. هرچند که نحوه توزیع آن در قانون مشخص نگردید.

قوانین بودجه سنواتی منظور می‌شود در اختیار شهرداری‌های زیربند قرار گیرد تا پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور) جهت تأمین بخشی از هزینه اجرا یا جبران بخشی از هزینه‌های بهره‌برداری خطوط قطار شهری همان شهر مصرف گردد.^۱

مدیریت پسماند: براساس مواد (۷) و (۸) قانون مدیریت پسماندها (مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۰) شهرداری‌ها می‌توانند هزینه‌های مدیریت پسماند (کلیه پسماندها غیر از صنعتی و ویژه) در شهرها و حریم آن را از تولیدکننده پسماند با تعرفه‌ای که طبق دستورالعمل وزارت کشور توسط شوراهای اسلامی برحسب نوع پسماند تعیین می‌شود، دریافت نموده و فقط صرف هزینه‌های مدیریت پسماند نماید.

در ماده (۲۱) آن قانون نیز مقرر شد درآمد حاصل از جرائم قانون به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز^۲ و همه‌ساله معادل وجوه واریزی از محل اعتبارات ردیف خاصی که در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود، در اختیار دستگاه‌های اجرایی^۳ قرار گیرد تا صرف آموزش، فرهنگ‌سازی، اطلاع‌رسانی و رفع آلودگی ناشی از پسماندها، حفاظت از محیط زیست و تأمین امکانات لازم در جهت اجرای این قانون شود.

۲-۱. سایر مجوزها

منظور از سایر مجوزها آن است که قانون دولت را مکلف برای چنین اقدامی نکرده بلکه شرایطی را فراهم کرده که در صورت لزوم بتواند از آن استفاده نماید.

در ماده (۶) «قانون فروش و انتقال پادگان‌ها و سایر اماکن نیروهای مسلح به خارج از حریم شهرها» (مصوبه ۱۳۸۸/۶/۱) هرچند که منابع مورد نیاز برای خرید عرصه‌های موضوع این قانون هر ساله بنا به پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی یا دستگاه اجرایی مربوطه، از محل اعتبار پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی و تسهیلات اعتباری و بانکی و یا فروش اوراق مشارکت تأمین می‌شود، اما براساس ماده (۱) آن نیازمند توافق میان شهرداری‌ها و وزارت دفاع و پشتیبانی

۱. براساس تبصره آن سازمان شهرداری‌ها موظف گردید هر ۶ ماه یکبار گزارش عملکرد موارد درج شده در این ماده را به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و کمیسیون‌های زیربند در مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

۲. در جدول ۵ بودجه ۱۳۹۱، بخش درآمدهای حاصل از جرائم و خسارات، ردیف (۱۵۰۱۲۴)، درآمد حاصل از جرائم ماده (۲۱) قانون مدیریت پسماند را ۵۰ میلیارد ریال به‌صورت درآمد ملی درج شده است. براساس بند «۵» ماده (۸۲) قانون برنامه چهارم توسعه درآمدهای حاصل از جرائم و خسارات که در استان‌ها وصول می‌شود به‌استثنای درآمد ناشی از جرائم مبارزه با قاچاق و مواد مخدر جزء درآمدهای استانی در نظر گرفته می‌شود. به‌نظر می‌رسد درآمد حاصل از جرائم و خسارات قانون مدیریت پسماند نیز لازم بود که در ردیف درآمد استانی قرار گیرد.

۳. براساس ماده (۳۹) آیین‌نامه اجرایی قانون مدیریت پسماندها (مصوب ۱۳۸۴/۵/۱۰) دستگاه‌های مشمول ماده (۲۱) عبارتند از: وزارت کشور (بخش‌داری‌ها)، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور (شهرداری‌ها و دهیاری‌ها)، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت صنایع و معادن، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت راه و ترابری.

نیروهای مسلح است.^۱

بند «ج» ماده (۱۷۱) قانون برنامه پنجم توسعه، وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداری‌ها موظفند با اعمال سیاست‌های تشویقی و در چارچوب قانون حمایت از احیای بافت‌های فرسوده از اقدامات بخش غیردولتی برای احیا و بازسازی بافت‌های فرسوده در قالب بودجه مصوب حمایت نمایند.

در ماده (۱۳) قانون «حمایت از احیا، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری» دولت مجاز گردید سالیانه ده هزار میلیارد ریال جهت احیا، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده شهری در بودجه سنواتی کل کشور پیش‌بینی و درج نماید.

ماده (۵) قانون حمایت از سامانه‌های حمل‌ونقل ریلی شهری و حومه (مصوب ۱۳۸۵/۵/۲۲) به دولت اجازه داده می‌شود حداکثر تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪) از هزینه مطالعات و سرمایه‌گذاری ایجاد سامانه‌های حمل‌ونقل ریلی درون‌شهری، با اولویت تأمین لوازم و تجهیزات از محل منابع درآمد عمومی را در لوایح بودجه سنواتی کل کشور پیشنهاد نماید.

۲. احکام قانون بودجه سال ۱۳۹۱ درباره شهرداری‌ها

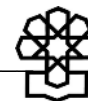
جزء «۳» بند «۵»

از منابع صندوق توسعه ملی حداقل مبلغ دو میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار برای قطارهای شهری کلان‌شهرها و حمل‌ونقل عمومی شهری تخصیص می‌یابد.

جزء «۵» بند «۷»

به‌منظور کاهش هزینه‌های تأمین مالی و تسهیل در سرمایه‌گذاری و حمایت از تولید و ایجاد اشتغال، به دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور اجازه داده می‌شود در صورت درخواست متقاضی به‌جای دریافت وجه نقد، ضمانتنامه بانکی و یا سایر اسناد تجاری (به‌استثنای چک) و سایر اوراق بهادار و یا سایر اسناد با ارزش معتبر و یا بخشی نقد و مابقی اقساط، به نحوی که در موارد مربوط به درآمدهای عمومی تضمین لازم برای وصول وجه تا بهمن‌ماه سال جاری اخذ گردد، دریافت نمایند.

۱. در جدول ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۱، بخش درآمدهای متفرقه، ردیف منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای، منابع حاصل از فروش پادگان‌ها به شهرداری‌ها (ردیف ۲۱۰۲۰۹) ۵۰۰ میلیارد ریال به‌صورت درآمد ملی در نظر گرفته شده است.

جزء «۱۱» بند «۷»

به منظور تسهیل، حمایت از سرمایه‌گذاری، تولید، اشتغال، تسریع امور، شفافیت، کاهش هزینه‌های تولید و خدمات، دولت موظف است با رعایت قوانین موضوعه حداکثر ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون نسبت به بازنگری و تصویب کلیه مراحل، فرآیندها، استعلام‌ها و سایر موارد مشابه و نیز وجوه دریافتی دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی از اشخاص حقیقی و حقوقی تحت هر عنوان و نیز تعرفه، عوارض، هزینه خدمات، نصاب، حقوق مالکانه و مشابه آنها و همچنین وجوهی که برای صدور هرگونه گواهی یا مجوز یا پروانه و نظایر آن اخذ می‌گردد و نیز پروانه‌ها و مجوزها و موارد موضوع ماده (۶۲) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، اقدام و مراتب را از طریق روزنامه رسمی و رسانه‌های عمومی و روش‌های مقرر در ماده مذکور، اعلام عمومی نماید.

بند «۱۲»

در راستای اجرای ماده (۱۷۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مدت‌زمان تقسیط عوارض شهرداری‌ها، موضوع ماده (۳۲) قانون آیین‌نامه مالی و معاملاتی شهرداری‌ها تا ۶ سال افزایش می‌یابد.

جزء «۳-۴» بند «۲۴»

در بند «۲۴» مجوز واگذاری سهام توسط دولت برای رد دیون صادر شده و در جزء «۳-۴» این بند آمده است که در صورت وجود و تأیید مطالبات قانونی، اشخاص ذیل به شرح مندرج در این بند از محل منابع حاصله یا واگذاری‌ها در سقف پیش‌بینی شده برای هر مورد پرداخت، تسویه و یا تهاتر قابل اقدام است:

ث) شهرداری‌ها پانزده هزار و چهارصد میلیارد (۱۵,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال.

بند «۳۰»

بانک‌های عامل موظفند جهت تضمین بازپرداخت تسهیلات ریالی و ارزی قراردادهای توسعه مترو و قطار شهری شهرداری‌های کشور اموال، املاک و طرح‌های دارای توجیه اقتصادی، فنی و مالی شهرداری‌های ذریبط را بپذیرند.

بند «۳۵»

به شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته به آنها اجازه داده می‌شود به‌طور مشترک یا انفرادی با مجوز بانک مرکزی و تأیید وزارت کشور تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن توسط شهرداری‌ها منتشر نمایند.

تبصره - شهرداری‌هایی که مدارک مورد نیاز را تا پایان سال ۱۳۹۰ به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تحویل داده‌اند می‌توانند از محل اعتبارات اوراق مشارکت باقیمانده سال ۱۳۹۰ استفاده نمایند.

جزء «۳» بند «۴۳»

در اجرای ماده (۱۸۰) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، دو درصد (۲٪) از اعتبارات بودجه عمومی دولت در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور به‌منظور مطالعه و یا اجرای فصول، برنامه‌ها، فعالیت‌ها و طرح‌ها و پروژه‌های امور ذیل و نیز کمک، یارانه سود تسهیلات و تسهیلات قرض‌الحسنه به بخش‌های دولتی، غیردولتی و خصوصی برای موارد زیر اختصاص می‌یابد:

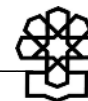
معادل پانزده درصد (۱۵٪) برای امور اجتماعی از جمله کمک به شهرداری‌های شهرهای کمتر از دوازده هزار نفر جمعیت، کمک به دهیاری‌ها، احداث خانه‌های بهداشت، تأمین آمبولانس مراکز بهداشتی درمانی فاقد آمبولانس، احداث و تجهیز مراکز اورژانس و امور آموزشی شامل آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و امور پژوهشی و درمانی و حمایتی و احداث زندان.

بند «۵۷»

خزانه‌داری کل کشور موظف است جریمه‌های تخلفات رانندگی سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها را براساس محل و مبلغ جریمه‌ها از طریق خزانه معین استان به‌طور مستقیم به حساب شهرداری‌ها و استانداری‌ها جهت توزیع بین دهیاری‌های استان واریز نماید. سهم سایر ذینفعان، وزارت راه و شهرسازی، نیروی انتظامی و بیمه مرکزی را به حساب درآمدهای عمومی واریز تا مطابق با قانون جرائم تخلفات رانندگی بین آنها توزیع نماید.

بند «۷۹»

مددجویان تحت پوشش کمیته امداد حضرت امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور از پرداخت

هزینه‌های صدور پروانه ساختمانی، عوارض شهرداری‌ها و هزینه‌های انشعاب آب و فاضلاب، برق و گاز برای یک‌بار و در حد یک واحد مسکونی مطابق الگوی مصرف معافند. اعتبارات این بند از منابع این قانون تأمین می‌شود و به دستگاه ارائه‌دهنده خدمات پرداخت می‌گردد.

۳. اعتبارات شهرداری‌ها در بودجه عمومی

اعتباراتی که شهرداری‌ها از منابع عمومی دریافت می‌کنند را می‌توان به سه قسمت تقسیم کرد. قسمت اول شهرداری‌های کلان‌شهرهایی که ذیل وزارت کشور از بودجه عمومی به آن منابع تخصیص داده می‌شود (نامشان در قانون ذکر شده است). قسمت دوم شهرداری‌های کل کشور است که از طریق و محل منابع سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور به آنها بودجه تعلق می‌گیرد. سوم منابعی است که در ردیف‌های متفرقه قانون قرار دارد که از طریق سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور بین شهرداری‌های کل کشور تقسیم می‌شود.

۳-۱. منابع شهرداری کلان‌شهرها در قانون بودجه

جدول ۱ مصارف بودجه دولت را براساس جدول ۷ قانون بودجه برای شهرهای تهران، کرج، مشهد، اصفهان، شیراز، تبریز، اهواز، قم و کرمانشاه نشان می‌دهد. همه شهرداری‌ها رشد منابع داشته‌اند. بیشترین رشد منابع برای شهرداری کرمانشاه ۱۷۸/۸ درصد است. برای شهرداری تهران نیز نسبت به قانون سال ۱۳۹۰ که ردیف مستقلی داشت، در کنار سایر کلان‌شهرها قرار داده شده است. این منابع در مجموع ۳۷/۴ درصد در جهت اجرای قانون حمل‌ونقل عمومی کشور رشد داشته‌اند.

مقایسه اعتبارات تخصیص‌یافته به کلانشهرها و جدول پیوست ۱ طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای قانون بودجه سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد تمام مبالغ تخصیص‌یافته صرف مطالعه یا احداث قطارهای شهری توسط شهرداری‌ها خواهد شد. در بند «۳-۵» قانون بودجه نیز حداقل مبلغ دو میلیارد دلار برای قطارهای شهری کلانشهرها و حمل‌ونقل عمومی شهری تخصیص داده شده است.

در پیوست گزارش اطلاعات مربوط به پروژه‌های حمل‌ونقل شهری ارائه شده است.

جدول ۱. میزان مصارف بودجه برای شهرداری‌های کلان‌شهرها

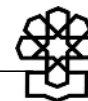
کد دستگاه	عنوان (در اجرای قانون حمل و نقل درون‌شهری و برون‌شهری)	اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای در قانون بودجه		
		۱۳۹۰ (میلیارد ریال)	۱۳۹۱ (میلیارد ریال)	رشد (درصد)
۱۰۵۰۰۰	وزارت کشور			
۷	وزارت کشور - شهرداری تهران	۲,۴۳۹	۲,۹۰۰	۱۸/۹
۸	وزارت کشور - شهرداری کرج	۶۱۷	۹۱۷	۴۸/۶
۹	وزارت کشور - شهرداری مشهد	۹۹۷	۱,۳۰۲	۳۰/۶
۱۰	وزارت کشور - شهرداری اصفهان	۷۷۴	۱,۰۷۱	۳۸/۴
۱۱	وزارت کشور - شهرداری شیراز	۸۱۵	۱,۱۰۹	۳۶/۱
۱۲	وزارت کشور - شهرداری تبریز	۷۷۰	۱,۰۷۱	۳۹/۱
۱۳	وزارت کشور - شهرداری اهواز	۶۸۲	۹۹۴	۴۵/۷
۱۴	وزارت کشور - شهرداری قم	۶۲۱	۹۱۷	۴۷/۷
۱۵	وزارت کشور - شهرداری کرمانشاه	۲۲۶	۶۳۰	۱۷۸/۸
	مجموع اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای	۷,۹۴۱	۱۰,۹۱۱	۳۷/۴

مأخذ: جدول ۷ بودجه قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱.

۲-۳. منابع سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

یکی دیگر از منابع پرداخت به شهرداری‌ها، «سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور» است.^۱ مجموع هزینه‌های این سازمان نسبت به قانون سال ۱۳۹۰ در ذیل هزینه‌های دستگاه اجرایی وزارت کشور رشد ۱۶۱/۲ درصدی را داشته‌اند. این افزایش رشد متأثر از رشد بالای هزینه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است. در حالی که در قانون بودجه سال ۱۳۹۰ در حدود ۶۷۷ میلیارد ریال برای هزینه‌های تملک دارایی صرف شد، در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ به ۲,۰۱۵ میلیارد رسیده است که رشد ۱۹۷/۶ درصد را نشان می‌دهد. این رشد منابع (اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای) در سه برنامه آب شهری و روستایی، خدمات شهری و روستایی و ساختمان‌ها و تجهیزات صرف می‌شود که بیشترین اعتبارات تعلق گرفته به برنامه «خدمات شهری و روستایی» است. جدول ۲ مجموع اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای و هزینه‌های سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور در بودجه را نشان می‌دهد.

۱. براساس بند «۷» ماده (۶) اساسنامه «سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور» برنامه‌ریزی و تسهیم کلیه اعتبارات و وجوه متمرکز شهرداری‌ها برعهده این سازمان قرار می‌گیرد.

جدول ۲. اعتبارات مصوب سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

کد دستگاه	عنوان	در قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (میلیارد ریال)	در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ (میلیارد ریال)	رشد اعتبارات (درصد)
۱۰۵۶۰۰	سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور	۸۳۵	۲,۱۸۱	۱۶۱/۲

مأخذ: همان.

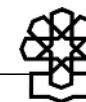
۳-۳. منابع حاصل از ردیف‌های متفرقه

سومین منبعی که شهرداری‌ها از بودجه عمومی استفاده می‌کنند منابعی است که عمدتاً در جداول متفرقه درج می‌شود و از طریق سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کل کشور بین شهرداری‌ها و دهیاری‌ها توزیع می‌شود. جدول ۳ به بررسی اعتبارات ردیف‌های متفرقه و میزان رشد آن در ارتباط با شهرداری‌ها نسبت به سال ۱۳۹۰ می‌پردازد. براساس سرفصل‌های مشترک اعتبارات طرح‌های توسعه، ارائه و حمایت‌های مالی و بهبود حمل‌ونقل عمومی شهرها در حدود ۰/۵- درصد و یارانه بلیت حمل‌ونقل همگانی و یارانه بلیت مترو تهران و قطار شهری سایر شهرها در حدود ۲۵- درصد کاهش داشته است. پرداخت به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها^۱ به ترتیب در حدود ۹/۲ و ۶/۱ درصد رشد کرده است. آنچه وجه افتراق میان قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ شده، آمدن عناوین مستقل برای «اعتبارات هزینه‌های صدور پروانه، عوارض شهرداری، هزینه‌های انشعاب آب و فاضلاب و برق و گاز برای اولین بار»، «حقوق ورودی ماشین‌آلات و تجهیزات وابسته به حمل‌ونقل عمومی وارداتی شهرداری‌ها»، «اعتبارات مربوط به تخلفات رانندگی»، «اعتبار موضوع ماده (۲۱) قانون مدیریت پسماند» است.

۱. موضوع تبصره «۳» ماده (۴۱) قانون مالیات بر ارزش افزوده.

جدول ۳. برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه در قانون بودجه

شماره طبقه‌بندی	عنوان	کل هزینه‌ها در قانون سال ۱۳۹۰ (میلیارد ریال)	کل هزینه‌ها در قانون سال ۱۳۹۱ (میلیارد ریال)	رشد هزینه‌ها (درصد)
۵۲۰۰۰۰	اعتبارات یارانه‌ها			
۸	طرح‌های توسعه، ارائه و حمایت‌های مالی و بهبود حمل‌ونقل عمومی شهرها	۱,۰۰۵	۱,۰۰۰	-۰/۵
۱۵	یارانه بلیت حمل‌ونقل همگانی و یارانه بلیت مترو تهران و قطار شهری سایر شهرها (۳,۰۰۰ میلیارد ریال یارانه بلیت حمل‌ونقل همگانی، ۱,۰۰۰ میلیارد ریال یارانه بلیت متروی تهران و قطار سایر شهرها براساس جابجایی مسافر و تعداد ناوگان)*	۴,۰۰۰	۳,۰۰۰	-۲۵
۲۱	اعتبارات موضوع هزینه‌های صدور پروانه‌های ساختمانی، عوارض شهرداری، هزینه‌های انشعاب آب و فاضلاب و برق و گاز برای یکبار	—	۱۰۰	—
۵۳۰۰۰۰	اعتبارات متمرکز درآمد - هزینه			
۳۸	حقوق و عوارض گمرکی واردات واگن و تجهیزات شرکت‌های قطار شهری (جمعی - خرجی)	۴۵۰	۴۵۰	۰
۵۶	حقوق ورودی ماشین‌آلات و تجهیزات وابسته به حمل‌ونقل عمومی وارداتی شهرداری‌ها (جمعی - خرجی)	—	۲,۰۰۰	—
۸۵	سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - اعتبارات موضوع ماده (۲۳) قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و جرائم رانندگی (به نسبت به ترتیب ۷۰ و ۳۰ درصد)	—	۹۹۰	—
۹۱	سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - اعتبار موضوع ماده (۲۱) قانون مدیریت پسماند	—	۵۰	—
۵۴۰۰۰۰	اعتبارات نهادهای خاص			
۲	سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - پرداخت به شهرداری‌ها - موضوع تبصره «۳» ماده (۴۱) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده	۳,۹۳۸	۴,۳۰۰	۹/۲

شماره طبقه‌بندی	عنوان	کل هزینه‌ها در قانون سال ۱۳۹۰ (میلیارد ریال)	کل هزینه‌ها در قانون سال ۱۳۹۱ (میلیارد ریال)	رشد هزینه‌ها (درصد)
۶	شورای عالی استان‌ها (کمک)	۸۰	۸۰	۰
۷	سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - پرداخت به دهیاری‌ها - موضوع تبصره «۳» ماده (۴۱) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده	۱,۶۹۶	۱,۸۰۰	۶/۱
۹	کمک به شهرداری‌های زیر ۲۰ هزار نفر	۷۰۰	—	—
۵۵۰,۰۰۰	اعتبارات ردیف‌های موردی (موقت)	—	—	—
۳۶	اعتبارات مطالعه و احداث قطارهای حومه‌ای (جدول شماره ۱۵)	—	۲۰۰	—
۳۹	طرح توسعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت (موضوع جدول شماره ۱۵)	۲,۴۳۱	—	—
۷۶	کمک به تکمیل طرح‌های زیربنایی بخش حمل‌ونقل درون‌شهری و برون‌شهری و فاضلاب (راه، راه‌آهن، قطار شهری تأسیسات فاضلاب) با اولویت طرح‌های سال خاتمه سال ۱۳۹۱	—	۷,۰۰۰	—

مأخذ: جدول ۹ قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱.

به هر حال آنچه در بررسی اعتبارات متفرقه خود را نمایان می‌سازد کلی بودن عناوین است. کلی بودن عناوین که حتی به تفکیک امور نیز انجام نشده، بررسی آن و میزان پرداخت از محل آن به شهرداری‌ها را دچار مشکل می‌سازد. عنوان کلی «بهبود حمل‌ونقل عمومی شهرها» در جزء «۸» ردیف ۵۲۰۰۰۰ و یا مصارف متعدد در جزء «۷۶» ردیف ۵۵۰۰۰۰ معلوم نمی‌سازد که آیا از محل آن اعتباراتی برای حمل‌ونقل درون‌شهری (پرداخت به شهرداری‌ها) صورت می‌گیرد یا نه؟

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

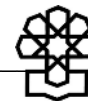
شهرداری‌ها به‌عنوان نهادهای عمومی غیردولتی فعالیت‌های متعددی را انجام می‌دهند که رابطه نزدیکی با زندگی مردم دارد. شهرداری‌ها بیشتر منابع مالی خود را مستقل از دولت تأمین می‌کنند. هرساله در بودجه عمومی نیز به‌واسطه احکام قانونی، منابعی به شهرداری‌ها اختصاص می‌یابد. دریافتی‌های شهرداری‌ها را از منابع عمومی را می‌توان به سه قسمت تقسیم کرد:

قسمت اول شهرداری‌های کلان‌شهرهایی که ذیل وزارت کشور از بودجه عمومی تحت عنوان حمل‌ونقل درون‌شهری و برون‌شهری منابع به آن تخصیص داده می‌شود. بررسی مصارف شهرداری‌ها از بودجه عمومی نشان می‌دهد منابع تخصیص‌یافته جهت حمل‌ونقل عمومی به کلان‌شهرها روشن و شفاف نیست به‌گونه‌ای که احتمال آن می‌رود که منابع از محل فروش اوراق مشارکت تأمین می‌گردد. باید توجه داشت که اوراق مشارکت منابع تعهدزایی برای تأمین پروژه‌های عمرانی هستند.

قسمت دوم از محل منابع سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور بودجه به آنها تعلق می‌گیرد. این سازمان مجموع هزینه‌هایشان نسبت به قانون سال ۱۳۹۰ در ذیل هزینه‌های دستگاه اجرایی وزارت کشور رشد ۱۶۱/۲ درصدی را داشته‌اند. این افزایش رشد متأثر از رشد بالای هزینه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است.

قسمت سوم منابعی است که عمدتاً در جداول متفرقه درج می‌شود و از طریق سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کل کشور بین شهرداری‌ها و دهیاری‌ها توزیع می‌شود. در بررسی اعتبارات ردیف‌های متفرقه و میزان رشد آن در ارتباط با شهرداری‌ها نسبت به سال ۱۳۹۰، براساس سرفصل‌های مشترک اعتبارات طرح‌های توسعه، ارائه و حمایت‌های مالی و بهبود حمل‌ونقل عمومی شهرها در حدود ۰/۵ درصد و یارانه بلیت حمل‌ونقل همگانی و یارانه بلیت متروی تهران و قطار شهری سایر شهرها در حدود ۲۵ درصد کاهش داشته است.

به‌نظر می‌رسد موارد قانونی از جمله بند «د» ماده (۱۷۲) قانون برنامه پنجم توسعه و سهم

اعتبارات مواد (۱۰) و (۱۱) قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت^۱ در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ در ارتباط با منابع شهرداری‌ها رعایت نشده یا شفاف نیست.

از اشکالاتی که در بودجه‌ریزی وجود دارد و در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور نیز وجود دارد، حجم زیاد قانونگذاری ضمن بودجه است. به‌طور کلی وجود این قوانین موجب اختلال در نظام حقوقی کشور می‌شود.^۲ در اینجا اشکالات بندهای مرتبط به شهرداری‌ها بیان می‌شود:

۱. بندهایی که اصلاح قوانین دائمی هستند. اگر واقعاً اشکالات در قوانین سالیانه وجود دارد بهتر است آن قوانین اصلاح شوند تا اینکه ضمن قانون بودجه اصلاحات صورت گیرد. در بند «۵»، اساسنامه صندوق توسعه ملی اصلاح گردید. در بند «۱۲» قانون بودجه ضمن آنکه ماهیت بودجه‌ای ندارد، از طرفی اصلاح ماده (۷۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت است. دادن مجوز به شهرداری‌ها برای تقسیط عوارض خود صرفاً در یک سال، نه تنها موجب پایداری درآمدی شهرداری‌ها نمی‌شود، بلکه ممکن است در صورت رکود مسکن در آن سال موجب ناپایداری درآمدی شهرداری‌ها شود که این خلاف هدف بند «۱۲» است. در بند «۳۰» برای بانک‌های عامل تعیین تکلیف گردید.

۲. بندهایی که نیازمند قانون دائمی هستند. بند «۲۴» و اجزای مربوط به آن در ارتباط با فروش سهام است که مقرر شد بخشی از منابع آن صرف پرداخت مطالبات معوق شهرداری‌ها گردد. اولاً رسیدگی به مطالبات معوق شهرداری‌ها از موضوعاتی است که نیازمند توجه جدی به آن در نظام درآمد پایدار شهرداری‌هاست. ثانیاً فرآیند فروش سهام شرکت‌ها فرآیندی زمان‌بر است، احتمال دارد پرداخت مطالبات به شهرداری‌ها را با مشکل مواجه سازد.

۳. بندهایی که قانون دائمی درباره آن وجود دارد و نیاز به ارائه آن نیست. در بند «۵۷» به موضوع جریمه‌های رانندگی پرداخته است در صورتی که در ماده (۲۳) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی (مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۸) به این موضوع اشاره شده و اگر نیاز به اضافه کردن عبارت «خزانه معین استان» در آن است، بهتر است قانون اصلاح شود. بند «۷۹» بودجه که موضوع معافیت افراد

۱. در ماده (۱۰) مقرر شد اعتبارات مورد نیاز موضوع این قانون به میزان چهار هزار میلیارد ریال در بخش درون‌شهری و شصت هزار میلیارد ریال در بخش برون‌شهری در هر سال تعیین می‌گردد. دولت مجاز است این اعتبارات را در دو ردیف متمرکز درون‌شهری و برون‌شهری از محل درآمد عمومی، صرفه‌جویی حاصل از اجرای این قانون و حساب ذخیره ارزی تأمین و در بودجه سنواتی منظور نماید. این اعتبارات در حساب مخصوص نزد خزانه‌داری کل کشور به‌صورت صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی می‌گردد.

در ماده (۱۱) مقرر شد وصولی‌های موضوع بندهای «۶» و «۷» ماده (۲) و ماده (۵) بین شهرداری‌ها و وزارت راه و ترابری جهت انجام تکالیف این قانون به نسبت شصت درصد (۶۰٪) و چهل درصد (۴۰٪) در قالب بودجه‌های سنواتی توزیع می‌گردد. کمک به شهرهای فاقد سامانه ریلی شهری مصوب برای ساماندهی حمل و نقل همگانی و بهبود عبور و مرور دارای اولویت است.

۲. برای اطلاع بیشتر به گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس با عنوان «تحلیلی بر قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور»، منتشر شده در «آرنامه ۱۳۹۱» مراجعه شود.

نیازمند از هزینه‌های عوارض شهرداری‌ها و... است در صورتی‌که در ماده (۳۹) قانون برنامه پنجم توسعه به آن اشاره شده است. در جزء «۱۱» بند «۷» قانون بودجه به موضوع بهبود فرآیندها اشاره دارد، در صورتی‌که در ماده (۶۲) قانون برنامه پنجم توسعه (اصلاحی ۱۳۹۰/۴/۸) به آن تصریح شده بود.

شاید بتوان مهمترین مشکلات بودجه شهرداری‌ها از منابع عمومی را وجود عناوین کلی در تخصیص اعتبارات متفرقه، همپوشانی عناوین برنامه‌های تحت نظر وزارت کشور و سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، شفاف نبودن مکانیسم توزیع اعتبارات میان شهرداری‌های کشور توسط سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، نبود گزارش‌های رسمی و عدم توجه به بودجه‌ریزی عملیاتی در تخصیص منابع در این زمینه عنوان کرد. این عوامل سبب شده است که میزان دریافتی هر شهرداری از منابع بودجه عمومی دولت مشخص و روشن نگردد و شهرداری‌ها همواره به این موضوع اعتراض داشته باشند. از طرفی تخصیص دیرهنگام و یا عدم تخصیص برخی منابع درآمدی شهرداری‌ها (عوارض سوخت و حقوق گمرکی) تأمین مالی شهرداری‌ها را به‌خصوص در شهرهای کوچک دچار مشکل سازد.

پیشنهاد می‌شود برای آنکه رابطه دولت و شهرداری‌ها در بودجه شفاف شود (در راستای ماده (۱۷۴) قانون برنامه پنجم توسعه) در تنظیم بودجه کل کشور، جدولی به‌عنوان بودجه شهرداری‌ها قرار گیرد و در آن کلیه منابع درآمدی و هزینه‌ای (ردیف و اعتبارات اعم از مالیات‌های مشترک یا کمک‌های دولت) مرتبط به شهرداری‌ها از منابع عمومی ذکر گردد.

جدول اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای در برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی

دوران برنامه پنجم (میلیارد ریال)			عملکرد (میلیارد ریال)		برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی					
پیش بینی سال‌های بعد	مصوب ۱۳۹۱	مصوب ۱۳۹۰	برنامه چهارم	قبل از برنامه چهارم	هزینه واحد (میلیارد ریال)	مقدار (کیلومتر)	اهداف کمی	سال اتمام	سال شروع	عنوان (احداث قطار شهری)
۳,۲۴۳	۱,۳۰۲	۹۹۶	۳,۹۵۸	۱,۰۲۵	۲۴۴	۱۴	خط دوم	۱۳۹۲	۱۳۷۸	مشهد
					۲۹۸	۲۴	خط اول			
					۲	۲۵	خط سوم			
۳,۱۳۴	۱,۰۷۱	۷۷۴	۳,۶۷۸	۶۱۲	۱۳	۲۳	خط دوم	۱۳۹۲	۱۳۸۰	اصفهان
					۴۴۷	۲۰	خط اول			
۲,۹۶۳	۱,۰۷۱	۷۷۰	۳,۲۸۳	۵۲۱	۳۹۳	۱۷	خط اول	۱۳۹۲	۱۳۸۰	تبریز
					۹۱	۲۱	خط دوم			
۳,۰۸۱	۱,۱۰۹	۸۱۴	۳,۸۱۳	۵۰۰	۳۴۱	۲۴	خط اول	۱۳۹۲	۱۳۸۰	شیراز
					۱۳۹	۸	خط دوم			
۳,۲۲۸	۹۱۷	۶۱۷	۲,۵۲۸	۱,۷۸۹	۳۰۲	۲۵	احداث قطار	۱۳۹۲	۱۳۸۰	کرج
۲,۹۷۹	۹۹۴	۶۸۱	۲,۶۱۵	۱۴	۳۳۱	۲۲	احداث قطار	۱۳۹۲	۱۳۸۰	اهواز
۴,۵۲۲	۲,۷۴۵	۲,۴۳۸	۸,۳۶۵	۷۸۷	۱۴۷	۱۲۸	احداث و تکمیل خطوط مترو	۱۳۹۲	۱۳۸۰	تهران
۲,۶۹۲	۹۱۷	۶۲۰	۷۹۲	۰	۱۶۹	۱۴	خط اول	۱۳۹۴	۱۳۸۹	قم
					۱۴۷	۱۸	خط دوم			
۱,۴۷۱	۶۳۰	۲۲۵	۲۸۶	۰	۱۶	۱ پروژه	مطالعه	۱۳۹۴	۱۳۸۹	کرمانشاه
					۱۸۵	۱۴	احداث قطار شهری			
۳,۸۴۶	۱۵۴	۰	۰	۰	۳۰۸	۱۳	مطالعه و احداث	۱۳۹۴	۱۳۹۱	اتصال شهر اسلامشهر به متروی تهران

مأخذ: پیوست ۱، اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور.

توضیح: پروژه‌های مصوب در هر شهر توسط شهرداری همان شهر اجرا می‌شود.

منابع و مأخذ

۱. قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور.
۲. لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور.
۳. قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور.
۴. قانون برنامه پنجم توسعه.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۸۲۶

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی اعتبارات شهرداری‌ها در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

نام دفتر: مطالعات برنامه و بودجه (گروه بودجه)
تهیه و تدوین‌کنندگان: احسان آقاجانی معمار، علی چشمی
ناظر علمی: محسن فاتحی‌زاده
همکار: ناصر یارمحمدیان
مقتضای: معاونت اقتصادی
ویراستار تخصصی: —
ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱/۱۱/۳۰